AGDER fylkeskommune

LINDESNES KOMMUNE
Ytre Sandgate 25A
4514 MANDAL

Dato: 01.09.2026
Vår ref: 25/30925-7
Deres ref: 23/06666-46
Saksbeh.: Margarita Hornung

Lindesnes kommune - Detaljregulering for Ramslandsvågen Industriområde 2 - GE Healthcare, Spangereid - planID 202305 - uttalelse til offentlig ettersyn

Vi viser til oversendelse datert 19.06.2026 fra Lindesnes kommune med vedtak om å legge forslag til detaljregulering for Ramslandsvågen industriområde ut til offentlig ettersyn.

Innledningsvis beklager fylkeskommunen at uttalelsen oversendes noe etter høringsfristen. Bakgrunnen er tekniske utfordringer knyttet til arbeids-PC og tilgang til nødvendige systemer over en periode, noe som har medført forsinkelser i saksbehandlingen.

Formålet med planarbeidet er å legge til rette for utfylling i Grønnevika i tilknytning til virksomheten GE Healthcare i Lindesnes. Utfyllingen skal skape grunnlag for framtidig utvidelse av produksjons- og logistikkarealer, slik at virksomheten kan videreutvikles og møte framtidige behov. I første fase planlegges bygg med driftsrelaterte funksjoner som kvalitetskontroll laboratorier, kantine, kontorer og parkering. I kommuneplanen er området avsatt til formål - framtidig næringsvirksomhet.

Vi viser til våre innspill til melding om oppstart av planarbeidet, i brev av 07.11.2025. Fylkeskommunen var da i hovedsak positiv til utvidelsen, men hadde merknader knyttet til arkeologiske kulturminner under vann og tilrettelegging for kollektiv transport for virksomheten.

Planarbeidet ble først tatt opp i regionalt planforum 12.03.2026. Det ble anbefalt å se vedtatte og pågående reguleringsplaner i sammenheng, ev. parallell endring, og å grundig utrede parkeringsbehov og parkeringsutforming, særlig alternativer som ikke krever naturinngrep. I planforumet 16.04.2026 presenterte Lindesnes kommune v/næringssjefen GE Healthcares produksjon og deres videreutvikling av produksjonskapasitet som også innebærer økning i antall arbeidsplasser og et tilhørende behov for ytterligere arealer. Kommunen mente at det ikke er mulig å utvide på landsidene som følge av bl.a. sikkerhetskrav fra DSB og eksplosjonsfare. Fylkeskommunen vurderte presentasjonen som opplysende og nyttig, og at samfunnsnytten var bedre synliggjort i plandokumentene. Videre anbefalte fylkeskommunen en mer helhetlig reguleringsplan for hele området (eksisterende anlegg og ny utfylling), fremfor flere mindre planer. Fylkeskommunen gjorde også

oppmerksom på at det var utfordringer knyttet til oversiktligheten i planregisteret og uklarheter knyttet til oppdaterte bestemmelser etter endringer i 2023. Vi viste til behov for tydeliggjøring av byggegrenser og høyder mot sjø, herunder gradvis nedtrapping av bebyggelse. Kommunen ble oppfordret til å se på andre måter for å begrense utfylling i sjø. Rekkefølgebestemmelse knyttet til kulturminneloven ble vurdert som uklar ettersom det forskutteres tillatelse. Kommunen opplyste at denne vil bli rettet før videre behandling.

Fylkeskommunen vil også takke for en hyggelig og lærerik befaring og omvisning av industriområdet 05.05.2026.

Merknader fra Agder fylkeskommune

- *Vannmiljø*

  Planområdet ligger i vannforekomsten Ramslandsvågen, som er registrert med svært god økologisk tilstand. Vannforekomsten inngår i vannregion Agder og omfattes av miljømålene etter vannforskriften. Regional plan for vannforvaltning i vannregion Agder skal legges til grunn for kommunal og regional planlegging etter plan- og bygningsloven. Tiltak som innebærer utfylling i sjø og påvirkning av vannmiljø skal vurderes i lys av de fastsatte miljømålene for berørte vannforekomster.

  Fylkeskommunen vurderer at konsekvensutredningen gir et godt grunnlag for vurdering av vannforekomsten. Samtidig vil vi understreke at vannforskriftens mål om å unngå forringelse skal tillegges stor vekt. Det er derfor viktig at tiltakene som er foreslått for å begrense partikkelspredning og påvirkning på vannmiljøet faktisk følges opp gjennom nødvendige tillatelser og gjennomføringskrav.

  Vi anbefaler videre at kommunen vurderer om det bør knyttes bestemmelser til miljøoppfølging og overvåking i anleggsfasen, slik at dette blir tydelig sikret også gjennom planverket.

- *Naturmangfold og samlet naturbelastning*

  Det er utarbeidet prosjektbasert naturregnskap som supplement til konsekvensutredningene. Naturregnskapet viser at begge alternativer medfører et betydelig tap av marine naturverdier, også etter at det er tatt hensyn til foreslåtte avbøtende og kompenserende tiltak.

  Fylkeskommunen mener naturregnskapet er et nyttig supplement til konsekvensutredningene og et viktig bidrag til beslutningsgrunnlaget. Det bør framgå tydelig i den videre planbehandlingen hvordan naturtapet er vurdert opp mot den dokumenterte samfunnsnytten. Flere av de foreslåtte naturforbedrende tiltakene er beheftet med usikkerhet når det gjelder faktisk måloppnåelse. Dette gjelder særlig eventuell restaurering eller etablering av nye ålegrasenger. Fylkeskommunen anbefaler derfor at eventuelle kompenserende tiltak konkretiseres nærmere dersom kommunen går videre med planen.

- *Landskap og fjernvirkning*

  Landskapet rundt Ramslandsvågen er i konsekvensutredningen vurdert å ha stor landskapsverdi, og det fremgår at utfyllingen vil endre kystkonturen og gi området et mer teknisk og industrielt preg. Alternativ 1 er vurdert å gi middels negativ konsekvens for landskap, mens alternativ 2 er vurdert å gi noe negativ konsekvens, og rangert som det beste utbyggingsalternativet ut fra landskapshensyn.

Fylkeskommunen mener det er positivt at planforslaget inneholder gradert byggehøyde mot sjøen og krav om grøntbelte langs sjøfronten. Samtidig anbefales det at kommunen ved sluttbehandlingen vurderer om ytterligere landskapstilpasning kan bidra til å redusere fjernvirkningene av tiltaket. Dette gjelder særlig utforming av fyllingsfront, vegetasjonsetablering og belysning.

- *Klima, mobilitet og transport*

  Fylkeskommunen er positiv til at planen legger til rette for videre utvikling av en regionalt og nasjonalt viktig virksomhet med stor betydning for sysselsetting og verdiskaping. Imidlertid innebærer tiltaket nedbygging av marine naturverdier, herunder ålegrasenger som fungerer som viktige karbonlagre og bidrar med sentrale økosystemtjenester.

  Vi anbefaler at klimaperspektivet tydeliggjøres i den samlede interesseavveiningen og at mulighetene for naturforbedrende eller kompenserende tiltak vurderes nærmere.

  Utvidelsen av virksomheten forventes å gi økt trafikk til og fra området. Vi vurderer at planforslaget inneholder i liten grad virkemidler som kan bidra til mer klimavennlige transportvalg. Fylkeskommunen opprettholder derfor tidligere innspill om å vurdere forbedret kollektivtilrettelegging ved virksomheten samt styrket tilrettelegging for sykkel.

  Det anbefales at planbestemmelsene suppleres med krav til sykkelparkering og at framtidig kapasitet ved kollektivholdeplassene vurderes i lys av forventet arbeidsplassvekst.

- *Folkehelse*

  Planforslaget vil kunne bidra positivt til folkehelsen gjennom å sikre arbeidsplasser, kompetansemiljøer og regional verdiskaping.

  Samtidig er det viktig at hensyn knyttet til nærmiljøkvaliteter, støy, lysforhold og landskapsopplevelse ivaretas, slik at utbyggingen ikke medfører unødige belastninger for omkringliggende bolig- og fritidsbebyggelse.

- *Støy*

  Støyutredningen konkluderer med ubetydelige konsekvenser både i driftsfase og anleggsfase, og at bedriften allerede er underlagt strengere støykrav. Samtidig viser utredningen at enkelte boliger på Ramsland allerede ligger tett opp mot gjeldende nattgrenser.

  På denne bakgrunn mener fylkeskommunen at det bør vurderes å ta inn bestemmelser som sikrer at støygrensene for bygge- og anleggsvirksomhet etter T-1442 legges til grunn ved gjennomføring av tiltaket.

- *Universell utforming*

  Vi savner en tydeligere omtale av universell utforming i planforslaget. Selv om krav til universell utforming vil bli ivaretatt gjennom teknisk regelverk, anbefaler vi at prinsippene også synliggjøres i planforslaget for nye arbeids- og besøksarealer.

- *Planbestemmelser*

  Reguleringsbestemmelsene omhandler i hovedsak byggehøyder, kulturminner og tekniske forhold knyttet til utfyllingen.

Det bør vurderes om bestemmelsene også skal inneholde:
- krav til sykkelparkering,
- bestemmelser om støy i anleggsfasen,
- prinsipper for lyssetting mot sjø og nærliggende naturområder,
- krav om landskapsmessig opparbeiding av parkbeltet mot sjø.

- *Arkeologi*

  Agder fylkeskommune har ingen merknader knyttet til automatisk fredete kulturminner på land.

  Planområdet omfatter sjøareal i Grønnevika og Litlehavnsvika i Ramslandsvågen i Lindesnes kommune. Det er utarbeidet reguleringsplan med konsekvensutredning for utvalgte fagtema. Det er to alternativer for utfylling:
  - Alternativ 1 (hovedalternativet) Full utfylling på ca. 50 daa.
  - Alternativ 2 Redusert utfylling på ca. 40 daa, fordelt på to delområder.

  I begge alternativene vil Litlehavnsvika bli fylt igjen.

  Norsk maritimt museum gjennomførte med hjemmel med i kulturminneloven (kml.) § 9 registreringer i området i juni 2026. Med hjemmel i kml § 14 andre ledd gir Agder fylkeskommune tillatelse til utfylling over eller fjerning av skipsfunn, anker, balastrøyser og kulturlag (til sammen 7 lokaliteter, KulturminneID 134977, 316167, 316169, 100492, 89682, 239337 og 134997), i forbindelse med å utvide Ramslandsvågen industriområde ut i Grønnevika og Litlehavnsvika. (vedtak datert 24.08.2026 vedlegges).

  Tillatelsen er gitt på følgende vilkår:
  Norsk Maritim Museum skal før anleggsstart foreta en arkeologisk gransking av tre lokaliteter innenfor tiltaksområdet; En løs skipsskjøl i eik (ID 239337(nå ID 134997-2)), en klinkbygd båt (ID 89682) og et kulturlag (ID 134997). Utfylling kun i Grønnevika vil ikke være et alternativ for å unngå å gjennomføre den arkeologiske granskningen av disse tre lokalitetene.

Konklusjon

Agder fylkeskommune vurderer at planforslaget legger til rette for en samfunnsmessig viktig videreutvikling av GE Healthcare og sikring av eksisterende og framtidige arbeidsplasser. Samtidig innebærer sjøutfyllingen betydelige inngrep i marine naturmiljøer og endringer i landskapsbildet.

Fylkeskommunen anbefaler derfor at kommunen i den videre behandlingen legger særlig vekt på hensynet til vannmiljø, naturmangfold, klima, landskap og klimavennlige transportløsninger, og sikrer at nødvendige avbøtende tiltak og krav til gjennomføring framgår tydelig av plankart og reguleringsbestemmelser. Vurderingene knyttet til naturtap og forskjellene mellom alternativ 1 og alternativ 2 tillegges vekt i den samlede avveiningen.

Med hilsen

Margarita Hornung
Rådgiver
Avdeling for samfunn, plan og miljø

Klikk eller trykk her for å skrive inn tekst.

Brevet er godkjent elektronisk.

Kopi til: STATSFORVALTEREN I AGDER
MILJØDIREKTORATET

Antall vedlegg: 1